

Torsdag den 13. juli 2023

Justitsministeriet

E-mail: straffuldbyrdelseskontoret@jm.dk og mlf@jm.dk

Sagsnr. 2023-0091-0843

Høring: Udkast til bekendtgørelse om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørselle og behandlingen af disciplinærsager (disciplinærstrafbekendtgørelsen)

Den rets- og kriminalpolitiske tænketank Forsete sender hermed sine bemærkninger til forslag til ny disciplinærstrafbekendtgørelse.

Folketinget vedtog den 9. juni 2022 et nyt disciplinærstraffesystem i kriminalforsorgen. Det nye system indeholder 1) fire nye sanktioner (at begrænse retten til telefoni, brevveksling eller besøg i en periode og et midlertidigt udgangsforbud) 2) progression i sanktionsvalg (skærpelse i sanktionsvalg ved hver tredje forseelse) og 3) en udvidelse af fængselsbetjentenes muligheder for at skønne.

Forsete har alene bemærkninger til de indsattes klagemuligheder. I hht de europæiske fængselsregler nr. 61 i de reviderede Europæiske Fængselsregler (juli 2020), skal en indsat, som er fundet skyldig i en disciplinær forseelse, kunne indbringe afgørelsen for en kompetent og uafhængig højere myndighed jfr tillige den generelle regel i 56-3 i FN's Mandela Rules, hvorefter enhver indsat skal have lov til at indgive en uensureret klage til den centrale fængselsadministration vedrørende hans eller hendes behandling. I Danmark lever man ikke op til disse anbefalinger, da man ikke kan klage over sanktionerne advarsel og bøde. Forsete beklager, at man i stedet for at bringe de danske regler i overensstemmelse med de internationale anbefalinger fjerner sig yderligere ved ikke at give adgang til at kunne klage over sanktionerne: at begrænse retten til telefoni, brevveksling og besøg

Som opfølgning på den nye lovgivning har Direktoratet for kriminalforsorgen udarbejdet et sæt nye disciplinære normalreaktioner, der træder i kraft den 4. september 2023. Normalreaktionerne er ikke bindende, men har til formål nærmere at beskrive og præcisere, hvordan lovgivningen og administrative forskrifter skal administreres i praksis. Normalreaktionerne er i hht normalreaktionsskemaet bygget op således, at forhørsleder kan kombinere forskellige sanktionsformer - alt efter, hvad der skønnes relevant i den konkrete situation. Vælger forhørsleder at give en sanktion, som der ikke kan klages over som f.eks. at begrænse retten til telefoni, brevveksling eller besøg, vil den indsatte ikke have mulighed for at få prøvet skyldsspørgsmål og sanktion i modsætning til de tilfælde, hvor der anvendes sanktionsformer, hvor der kan klages. Denne forskel skaber en ulighed og lever således ikke op til forvaltningslovens bestemmelse om, at lige sager skal behandles lige.

Lad mig give et eksempel:

Ved manglende efterkommelse af personalets anvisninger fx cellerengøring vil praksis i et lukket fængsel i tilfælde af, at det er tredje gang inden for 3 mdr. være at sanktionere med en bøde på 150 kr. kombineret med en betinget midlertidig begrænsning af retten til telefoni, brevveksling, besøg eller udgangsforbud i 3

uger. Vælger forhørsleder at give udgangsforbud, kan indsatte klage over afgørelsen, men vælges en af de andre sanktioner måske fordi den indsatte ikke har udgang, vil den indsatte ikke kunne få bedømt skyldsspørgsmål og sanktionsniveau gennem en klage.

Den indsattes kontakt til omverdenen bør ikke være afgørende for, om den indsatte kan klage over afgørelsen.

Retten til at kunne klage også over de mindre indgribende sanktioner har fået ny betydning, fordi man har indført progression. Et mindre indgreb kan få stor betydning senere.

Forsete skal anbefale, at alle får adgang til at få deres sager prøvet som foreskrevet i de europæiske fængselsregler.

På Forsetes vegne

Bodil Philip

Tidl. fængselsinspektør

Medlem af bestyrelsen